HOŘKÝ ROMÁN

Román z moravského života
od KARLA LEDERA.

V onu hodinu otevřely se dvéře, vešel Emil, s přátelským úsměvem jako vždy klonil se vlídně na vše strany. Vytřeštěné oči se k němu upíraly, mimovolně sahovával každý ruce, ano, pan lékárník, vedle kterého si Emil sedal, odšoupl stoličku. Ale v tom okamžiku bůh ví, kterak — jako by průvanem z ulice sem vnikla určitá zvěst: "Vše v pořádku!"

Vytřeštěné oči zasvítily radostným úsměvem, ruce se objevily a zašeptaly na pozdrav v celém obchůdku kolem Emila, nestačil pravici svou podávat, přijímat gratulace i polibky. Zase jednou ho na rameenou nosili, ačkoliv to neměl zřád. Dlouho pěs půlnoc veselili se. —

V tu dobu doktor Kalvoda neklidně přecházel po své pracovně. Cítil ochablost všech sil, únavu blízkou mdloba, a spánek přec ho míjel. Zavřel-li oči, viděl ve tmě jiskry padat, ve spáncích bušila krev. Rozevítil lampu, snažil se číst, ale písmenky mizely v mlze. Sedě v pohovce, naslouchal tikání hodin, hleděl v temný kout, nějaká tíha hrozná ležela na jeho hlavě, na prsou, i myšlénky drtila, rozplývaly se pod ní. Najednou mrazivé zachvění projelo mu celým tělem až — samé koneček prstů. Malá ručka lehce spočinula mu na rameni, aniž by se obrátil, uhodl, kdo vešel, Emilie v lehounkém bílém oděvu; jak z lože vyskočila, bosa, s rozpuštěnými vlasy, které voněly fialkami, naklonila se k němu. Cítil objetí teplých hebounkých paží — zavřel oči.

"Co je ti? Co tě trápí?" šeptala. Jako dítě stulila se mu na klín, hladila a líbala jej po vlasech i po tvářích, až vyloudila úsměv na jeho líci. Nechal se líbat, měl pocit, jak by ze žil mu krev vyssávala horkými rty. A přimhouřenýma očima díval se na ni, na rozhalenou šíji, na obnažená ramena. Pozoroval její pleť, nebyla svěží, nebyla bílá, ošklivé skvrny viděl po ní. Emilie uměla je dovedně zabarvit, zapudrovat, dodat pleti mladistvého lesku, ale teď v noci nepomyslila na to. Její tváře byly svraštělé, některý zub chyběl, obočí téměř docela zmizelo. I vlasy byly prořídlé. Díval se na ni — ach, ovšem, jemu jevila se jinak, nežli cizímu zraku, pro jiné byla krasavicí rozmilou, svěží, půvabnou, jenom on, choť, znal ty skvrny, ošklivé, žluté skvrny na uvadlé pleti. Pod prsty cítil její rozměklé, nepružné rámě. Jak jinak jevila se mu — kdysi! Zachvěl se. A přece ji miloval! I tak — s těmi skvrnami, s tělem schátralým, toužil po ní, miloval ji slepým pocitem, jako ten, kdo se napil očarovaného nápoje, a chvěl se divným rozčilením, byla-li mu blízko. Sevřel ji v rukou. "Udusíš mne!" šeptala mazlivě. "Bláznku! Však vím, co ti nedá spát! Několik těch set, které jsi Emilovi půjčil. Čeho se bojíš? Vždyť ti je vrátí —!"

"Jak? Odkud?" usmál se choť trpce.

"Fi! Ošklivý!" durdila se, — "čím si hlavu lámeš! Nechci, abys na to myslil! Hlouposti jsou to, směšná nepatrnost! Budu šetřit — ušetřím to sama. Prodám své zlato, své prsteny, své náramky — Ty jsi vzdychl! Nezapírej! Ty se bojíš!" skorem zlostně pravila.

"Peníze ony jsou složeny pro nezletilou jakousi Annu Slavíkovu, dnes či zítra musím je vyplatit," vysvětloval stísněně, ale Emma jen odpověděla rozpustilým smíchem.

"Čeho se bojíš? Najdou se vytáčky, průtahy — naň bys byl advokátem? Všechno bude dobře!" těšila jej. "A nemysli na to! Na mne mysli! Hněvám se na tebe! Necháš se líbat, necháš se objímat a sám jsi chladný jako led! Opravdu tě mé objetí nerozehřeje?" Přitiskla se k němu úže teplým tělem, líbala jej sálajícími rty, a on opětně cítil, jako by mu krev ze žil těmi polibky vyssávala. Sladká mdloba se ho zmocnila, zbavila jej síly, vůle, vědomí. Viděl, jak Emilie hlavu odklonila, aby shasla lampu na stole. Tma všechno zatopila. —

Druhý den. Doktor Kalvoda choděl rozechvěn, jeho rty zesinaly, kroužil nevědomky hlavu a obíral se plaše v pravo i v levo, jako by čekal, odkud z nenadání rána dopadne. Jak uhradí peníze, které (dlouho nemohl najíti pravé slovo), které vzal, by bratra své ženy zachránil? Nevydržel pracovat, z prstů vypadávalo mu péro, rozechvěn vstával, prudce přecházel, nachýlen jako pod hroznou tíhou. Z kouta písárny hledal naň Evžen, honaje konec držátka. Byli s chéfem v kanceláři opět sami dva, doktor dávno propustil druhého písaře ze ústrnosti, doufaje, že sám všechno zastane. Přicházeli klienti, odcházeli. Ozvalo-li se zaklepání na dvéře, otřásl se doktor a s vytřeštěnýma očima, ze zatajeným dechem čekal.

A přece, zdálo se mu, nebyl onen obnos tak přílišný. Několikráte chytil tužku, počítal. Vypůjčit! kmitlo mu hlavou. Kde však? Ze dřívější doby mu zbyly dluhy, ničeho z nich neplatil, věřitelé stávali se časem netrpělivými — kde měl by hledat najednou nový úvěr? A — nechtělo se mu říkat! Vždyť by na něm každý poznal, proč se zlóží. Dobře pozoroval, že tchán, starý tajemník, opatrně vsady zdaleka se mu vyhýbá. Ne! Čekal, odkládal rozhodnutí — nevěděl, nač čeká, v neodbytné naději v zázrak nějaký, v nějakou šťastnou náhodu. Čekal — ráno. K večeru vstoupil Verner. Doktor přeslechl tentokráte zaklepání, vyskočil zděšeně, když najednou stál už před ním s tím sesehlou, nepřívětivou tváří, s bodavýma očima a zlým úsměvem. A neměl přece ani tušení, proč Verner přichází! Sotva jej přivítal.

Verner mnul ruce, hovořil o počasí. Doktor nijak nemohl si vysvětliti, proč nějaká úzkost sevřela mu srdce. Co by tu Verner chtěl? Jistě lhostejného cosi, možno nějakou právní radu hledá — Najednou vytasil se s listinami, byl splnomocněn vyzvednout peníze pro nezletilou Annu Slavíkovu. To byla ona rána! Doktor Kalvoda cítil ji v čele. "Prosím!" řekl Verner, klada listiny na stůl. Doktor je vzal, prohlížel, byly správny. "Proč se vám tolik třesou ruce, doktore?" zeptal se host.

"Ruce!" bezmyšlenkovitě opakoval doktor. "Nevím." Složil opět listiny. "Račte přijít zítra, ano?" Divil se, že pronesl to hlasem docela klidným. Ale očí nezvedl.

Verner se usmál. "Prosím!" Uklonil se a odcházeje, ohlédl se ještě jednou po doktorovi.

"Co teď? Co teď?" hovořil k sobě v duchu doktor, přecházeje rozechvěn nejistým krokem. Evžen přikrčený za svým stolkem hleděl naň, pozoroval každé jeho hnutí. Hryzl zuřivě držátko péra, čelo stáhlo se ve hluboké vrásky.

Beze slova vyběhl posléze doktor ven, z kanceláře, dusilo jej cosi pod střechou. Dlouho do noci bloudil toho dne — pamatoval se, že u několikerých dveří stanul. Sahal již po klice, aby u toho onoho přítele požádal o pomoc — a neotevřel. Neměl síly. Zdálo se mu, že je vše marno. Každý pozná na něm, co se stalo. Je ztracen.

Z rána vysílený bez myšlenky čekal. Hleděl na dvéře, aniž by oči odvrátil. A nevěděl, co řekne. Zase přeslechl klepání, ale viděl, jak dvéře se otvírají, jak vchází Verner s protivným úsměvem, blíží se k němu. Advokát nepovstal, nešel mu vstříc, bál se, že by zavrávoral. Bůh ví, proč, počítal kolik kroků udělá Verner ode dveří až k jeho stolku.

Pan Verner mnul ruce, zahovořil o počasí, s úsměvem vyložil listiny. Advokát bral jednu po druhé, hleděl do nich, neviděl však písmeny. Vynaložil poslední zbytek síly, aby pronesl: "Račte přijít zítra — zítra dojís —" Selhal mu hlas.

Verner utkvěl na něm pronikavým pohledem. Zakašlal. Beze slova srovnával své listiny. Protivný úsměv zmizel mu se rtů, ale bez úsměvu byly hubené tváře jeho ještě hroznější. Poklonil se, odešel, nepodav advokátu ruky, jen na prahu se obrátil a řekl: "Tedy zítra!"

Dvéře zapadly — doktor položil hlavu na stůl. "Ten člověk již všechno ví!" řekl si v duchu.

Celý den prochodil, hledaje pomoci. Už se neostýchal, cosi jako by byl vší silou v sobě přetlačil. Potkal Emila. Mané proletěla mu hlavou: "řekněte mu." Rozběhl se k němu, až se zadýchal. A když se setkali, doktor nemohl slova. Měl snad říci: "Jdi, příteli, vezmi zase! Jdi a kraď!" Zachvěl se a mlčky zadíval se do země.

Emil však mluvil. Prohlížeje bílé prsty svoje, řekl jakoby mimochodem: "Odpusťte, doktore, že vám dluh neopláciu, teď — prostě nemohu!" Usmál se, až se mu zaleskly zdravé zuby. "Střeží mne, všechno přepočítávají — mu, nemohu. Až později, posbírte, až se na vše opět zapomene —"

Doktor cítil, jak mu stoupá krev do tváří. Chtěl vykřiknouti: "Ne! Nikdy ne!" ale neměl hlasu. A jen jako žertem po chvilce, když k nim došel ředitel Ryneš, zeptal se, zda by v záložně mohl se přihlásit o půjčku. Věděl, že i tam je jeho úvěr vyčerpán.

A ředitel, hledě na doktora z podloučí, řekl: "Zajisté, doktore, máte-li kaventa." Ta ovšem doktor věděl. "Mnoho-li potřebujete?" dodal ještě za okamžik Ryneš.

"Jen tři tisíce dvě stě padesát zlatých!" odpověděl doktor a zasmál se.

Od té chvíle nastala mu krušná cesta hledat rukojmí. Zimničně chytal se ho zmocnil. Se zatajeným dechem ubíral se od přítele k příteli, od známého ke známému, a čím více sklamání došel, tím více spěchal. Prosil — na mnohých místech úpěnlivě prosil. Ale sám pozoroval, čím více prosil, s tím větší nedůvěrou naň hleděli.

Všelijak se vymlouvali — jeden musí se ještě se ženou poradit, druhý žádal času na rozmyšlenou, třetí sliboval, že by ručil, kdyby ti a ti ručili s ním. A mimo několik neurčitých slibů nepřinesl ničeho. Večer ptal se po ženě — nebyla doma, odjela do Prahy do divadla. Nebylo to pranic zvláštního, bůh ví, proč právě dnes ji pohřešil. Snad se mu chtělo postěžovat si — Dočkal se půlnočního vlaku, nepřijela. A sám a sám do bílého rána přecházel po svém pokoji —

Ráno čekal. Zarudlýma očima hleděl na dvéře v trpké resignaci. Verner přišel. Neusmíval se, jakoby ještě více sesehl a skostnatěl. Odměřeně vyložil své listiny, bodavé oči upřel na doktora. Viděl, jak doktor přemáhá zimnici, jeho zuby však mané zachřestily o sebe. Pozoroval jej, jak těžce vstává, jak kráčí k pokladně. Ještě někdo nespustil očí s doktora — Evžen, skrčený za svým stolkem.

A doktor bezmyšlenkovitě otevřel pokladnu — v té chvíli snad nevěděl, co činí. Najednou obrátil se a s dětsky naivním úsměvem řekl. "Račte, prosím, přijíti odpoledne —" ale v tom se zarděl, ulekl se čehosi, úsměv skroutil se ve výraz zoufalství.

Verner vztýčil hlavu, až mu v páteři luplo, jeho tvář se protáhla. "Bylo složeno u vás, pane doktore, pro nezletilou Annu Slavíkovou —" řekl, jakoby odpočítával slabiky.

V tom za ním ozval se chraptivý hlas. "Já jsem to zpronevěřil." Prudce se Verner otočil, Evžen hleděl mu s jakýmsi přátelským úsměvem do tváře. "Já jsem to ukradl!" opakoval, dodávaje hlasu důrazu. Advokát zavrávoral.

Verner zamračen a s jízlivou ironií se zeptal: "Co jste ukradl?"

Evžen mlčel. Nedočkav se odpovědi, Verner složil ruce na prsou a dlouze díval se Evženovi do očí. "Vy?" pravil potom a zavrtěl hlavou. "U nás všichni kradou, ale vy toho ani nedovedete!" Mohlo to býti pochlebenství jako urážka. Zasmál se ostře. A Evžen zčervenal a sklonil hlavu — cítil, že se mu nepovedlo a mozkem mu kmitlo: "Zbytečný člověk! Ani za darebáka se nehodím!" Ustoupil zpět ku svému stolku.

Pak se obrátil Verner k doktorovi, jeho oči se ptaly: Co teď? Advokát jen beznadějně rameny pokrčil. Na okamžik zavládlo tiché, všem bylo trapno, jako kdyby do slepé uličky zabloudili, odkud nikdo neví kudy ven. Verner pošel hrčati tvrdou kostnatou svoji pěsť. "Přijdu zítra!" řekl konečně, a doktor poznamenal ostrému, nemilosrdnému tonu těch dvou slov. Evžen si myslil: "Přijde ti zítra, hrdlo mu zakroutím!" a jeho měkké odulé prsty roztahovaly se jako tlapa medvědí.

Když zapadly dvéře za Vernerem, přistoupil advokát ke svému písaři a stiskl mu ruku. Oči obou zalily se slzami. "Hle, jací jsme hrdinové — fi, fi!" myslil si Evžen. "Zítra skočím a hrdlo zakroutím!"

Znovu vydal se doktor na krušnou cestu od přítele k příteli, od známého k známému, ale brzy poznal, že je vše marné. Stal se nápadným právě svou hlubokou poutí, jeden přítel varoval druhého, zavírali před ním, a doktor postřehl tu i tam pohled zlý, podezřívavý, který z daleka křičel: "Víme už! Defraudoval jsi svěřené peníze!" Ale jakoby otupěl proti všemu, stisknuv rty a nezvedaje očí, kráčel dále. Měl pojistku na život, nabízel ji jako zástavu — krčili jen rameny. Vyčerpav do dna své síly, sklamán vrátil se domů. Tázal se po ženě, ještě nepřijela. Sám usedl ke stolu, když přinesli oběd. Mechanicky pozvedl lžíci polévky k ústům, ale hned pocítil, že nedovede ani krůpějky spolknout, tak měl hrdlo hořkostí sevřené. Odtrčil talíř. Hořečka jim otřásala, úplně vysílený musil ulehnout. Přišel starý doktor Grmen, popovídal o politice, jestli letos konečně máti poslanci usídlí slavnou vládu, anebo slavná clada zase nás, prohlédl pacienta, řekl, že je to jen slabý bronchiální katarh, předepsal prášky a odejel. Po jeho odchodu nemocný zběžně napsal lístek Vernerovi a odeslal. Přiložil k němu svoji pojistku na život. Pokračování.

Dědeček píše:

"Kéž by těmito řádky dostalo se naděje a povzbuzení některým nemocným!" je zahajovací věta v dopisu psaném p. Fr. Muellerem z Ionia, Mich. Praví dále: "Znám už Dra. Petra Hoboko patnáct neb šestnáct roků a mohu dokázati pravdivost toho, co pravím.

Je několik rodin v našem sousedství, jež stále potřebovaly lékaře. Na můj návrh užily Hoboko a od té doby neměl lékař v těchto rodinách ničeho na práci. Vyléčilo mne z revmatismu a manželku moji z píchání na straně. Byl jsem v tom tak špatně, že jsem se bez pomoci nemohl obléci. V našem domě láhev Hoboka stojí stále v mé ložnici pro nahodilé případy. Kdykoli naše malá vnoučata churaví, dáme jim trochu Hoboka a vždy to pomůže. Lék je tak jemný a příjemný, že maličkým chutná. Pravidluje střeva, ano i nastuzení léčí.

Jsem starým a věřím, že sloužím lidstvu, když tento lék odporučuji."

Ve prospěch našich čtenářů dlužno říci, že Hoboko nelze dostati v lékárnách. Dodává se lidem přímo skrze místní jednatele, ustanovené od majitelů. Dr. Peter Fahrney & Sons Co., 112-118 So. Hoyne ave., Chicago, Ill.

PROČ JE TO

že tak mnoho chorob, které zjevně vedou vždy zrůstoucí prostředí lékařů podávají se klidnému vítězoslavnému domácího léku

DRA. PETRA

HOBOKO

Protože onoo jde přímo na kořen zla, nečistotu v krvi. Je připraven z čistých zdravé prospěvajících kořenů a bylin a je v užívání po více než sto roků—dosti dlouhou to dobu,dokazuje jeho hodnotu skvostí.

Ne jako jiné tiny, nutno ho dostati v lékárnách, užívá dobře se tímto přímo od jednotek vyrobitelů a majitelů. Píšte

DR. PETER FAHRNEY & SONS CO.,

112-118 So Hoyne Ave., CHICAGO, ILL.

SEVERO-NĚMECKÝ LLOYD

Pravidelná poštovní a parolaviční doprava

z Baltimore do Brémen

přímo po nových dvoušroubových poštovních parnících od 7,500 do 10,000 tun nosnosti

Rhein, Main, Neckar, Cassell, Breslau,
Koeln, Hannover, Frankfurt, Brandenburg, Chemnitz.

II. kajuta z Baltimore do Brémen od $52.50 nahoru.

Tyto parníky mají pouze jednu třídu kajutní, která uznána jest jako II. kajuta.

Výše jmenované parníky jsou výhradně nové, výtečně zbudované a salony zařízené, pokoje kajutní na palubě. Elektrické osvětlení ve všech prostorách.

Další zprávy podávají generální jednatelé:

A. SCHUMACHER & CO., No. 7. S. Gay St., Baltimore, Md.
H. CLAUSENIUS & CO., 95 Deadborne Str., Chicago, Illinois.
aneb jejich zástupci v zemi.

STORZ BREWING COMPANY

vaří a stáčí do lahví

TRIUMPH A BLUE RIBBON PIVO.

Nejlepší na západě.

OMAHA, NEB. 19tf

Metz Bro's Brewing Co.

Nejstarší pivovar v Omaze.

TELEFON DOUGLAS 110

Vaří nejlepší pivo soudkové i lahvové na celém světě.

TELLMORE jest výtečný druh whisky, jejíž výhradními rozesílateli jsou

EUGENE PARISEK CO.

dříve ATLAS WINE AND LIQUOR CO.

VELKOOBCHODNÍCI A IMPORTÉŘI

659-61 Blue Island Ave., CHICAGO, ILLS.

Zavodní kapitál $100,000.

Zaručena dle vládního zákona o čistých potravinách a lécích. 44tf

JOHN J. FLORIAN, cestující jednatel.

Nejstarší a nejlepší místo pro schůzku jest

ED. MAURERA RESTAURANT A HOSTINEC.

v čísle 1306 Farnam ulice.

Pravá importovaná piva na čepu. PLZEŇSKÉ z Měšťanského pivovaru v Plzni v Čechách. Hobrau Munich Bavaria pivo. Pivo Anheuser-Bush a světoznámé Faust získalo rozsáhlou reputaci.

Kavárna pro dámy nalézá se na druhé podlaze. 40tf

Co slibujeme, tomu též dostojíme.

Kupujíce u nás ušetříte peníze a podporujete ryze český obchod.

K. VIKTORA.

Pan Karel Viktora z Havlíčkova, Ia, nám píše: "Panové! Všechno od vás objednané zboží jsme obdrželi ve výborném pořádku. Nemohu si nikdy představiti, že vaše zboží je co nejlepší hodnoty a jakosti, jaké zde nelze koupiti za cenu, za kterou vy je prodáváte. Také vaše obsluha je rychlá a spolehlivá."

Pan Viktora jest jedním z mnoha tisíců našich krajanů, kteří u nás kupují a takto o zboží a co nás snesli a pili.

Jsouce jediným českým, zaručeným velkoobchodem v této zemi, žádáme vás za oběnou přízeň s ujištěním, že máme pouze nejlepší zboží. Vyčíte u nás objednávku na zkoušku. Píšte si pro náš velký katalog. — Obdržíte jej zdarma a vyplacené. 29tf

U. S. Mail Order House,
MARSHALL BOUL. & 21ST ST.
CHICAGO, ILL.

James C. Kinsler,
..PRÁVNÍK..
692-694 Brandeis Bldg., Omaha.
Tel. Douglas 3744. 39tf

Vyborná vína kalifornská a importovaná, vody minerální, brandy a všeho druhu lihoviny zasílají se do všech částí Spoj. Států.

Pište si o cenník! 8—

Jos. Bernard, 620 Blue Island Avenue,
CHICAGO, ILLINOIS.